

ОБЩО СТАНОВИЩЕ относно Проект на ЗИД на ЗСВ, депозиран в Народното събрание на 05.12.2024 г., публикуван на официалния сайт

Асоциацията на прокурорите в България и Камарата на следователите в България възразяваме срещу промените, предложени с Проект на ЗИД на ЗСВ, публикуван на официалния сайт на НС на 05.12.2024 г., като ги намираме за несъобразени с разпоредбите на Закона за съдебната власт (ЗСВ) и Закона за нормативните актове (ЗНА), а в някои части и влизащи в колизия с разпоредбите на Конституцията на Република България (КРБ).

Целта на всеки закон е да създава стабилност, а не временно състояние. В противовес на това в мотивите към Проект на ЗИД на ЗСВ се заявява, че целта е „да се даде време на Народното събрание да изпълни конституционните си задължения за избор на парламентарната квота и докато Народното събрание успее да направи това, съдебната система ще бъде управлявана във временен режим“. Тази цел е неразбираема от гледна точка на основополагащи принципи на правовата държава и по своето същество е нелегитимна.

Задължението за избор на парламентарна квота във Висшия съдебен съвет (ВСС) тежи върху Народното събрание от момента на изтичане на мандата на настоящия съвет, вече повече от две години. Съгласно установения конституционен ред Народното събрание няма право да извършва преценка дали да упражни своите правомощия, а е задължено да го направи. Отговорността за кризата в съдебната власт и намаляващото обществено доверие по отношение на работата на ВСС се дължи вече в немалка степен и на абдикирането на законодателната власт и нежеланието да бъде изпълнена КРБ, като бъде конституиран нов състав на съвета.

Парадоксално, вместо незабавно да бъде стартирана открита и прозрачна процедура за избор на нов ВСС, чрез внесения законопроект практически се цели бетонирането на вакуума и безвремението в съдебната система. Приемането на такъв тип законодателство би създавало опасен прецедент, водещ до официалното институционализиране на едно неопределено, висящо във времето положение. Лансира се тезата, че приемането на законопроекта ще бъде стимул за ВСС и НС да инициират процедурите за избор на членове от професионалната и парламентарната квота. В тази връзка припомним, че съдебната власт съгласно обществения интерес изпълни конституционните си задължения, като членовете на ВСС от професионалните квоти на съдиите, прокурорите и следователите бяха избрани преди около две години и половина.

В мотивите към Проекта на ЗИД на ЗСВ бланкетно е записано и абсолютно вярното принципно положение, че *„България е парламентарна република и Народното събрание има ключова роля в осъществяването на обществения контрол върху съдебната власт през назначаването на парламентарната квота на ВСС“*. Следва да припомним, че мандатността на един орган се установява в нормативен акт, в конкретния случай с ВСС - в Конституцията на Република България и в Закона за съдебната власт. Съгласно практиката на Конституционния съд и по-конкретно Решение №12/2022 г. по к.д. №7/2022 г. - *„Конституционно предвидените правомощия на държавни органи не могат да се отнемат с бездействие на друг орган, който е отговорен за тяхното конституиране и Народното събрание не прави изключение“*. Неизпълнението на задълженията на законодателната власт, вменени от Конституцията и ЗСВ, не може да бъде коригирано чрез възпрепятстване възможността на ВСС да изпълнява правомощията си, посочени в Основния ни закон, в пълен обем. В този смисъл проектът не е съобразен, както с КРБ, така и с принципите на необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност, каквито са изискванията към проекта, посочени в чл.26 от ЗНА.

От изложените схематични мотиви към Проекта на ЗИД на ЗСВ е видно, че изобщо не са обосновани причините, които налагат приемането на промените, очакваните резултати, както и целите, които се поставят. Единствената ясно видима цел и резултатът, който ще се постигне, е създаване на нестабилност, отлагане за неограничен период от време на избора на членове на ВСС от парламентарната и от професионалната квота, както и положение при което отделни подсистеми на съдебната власт за неизвестен като продължителност период, който може да продължи и години, няма да имат титулярно ръководство, а ще бъдат управлявани от изпълняващи функциите ръководители.

Прави впечатление, че почеркът на Проекта на ЗИД на ЗСВ (недостатъчна правна прецизност, лоша законодателна техника, схематичност на мотивите, изкривяване на смисъла на препоръките на Венецианската комисия) е сходен с промените в Конституцията, които в по-голямата си част бяха обявени за противоконституционни.

С цялата отговорност на магистрати и граждани призоваваме представителите на всички власти да изпълняват своите правомощия в дух на конструктивност и взаимодействие, с истинска грижа за обществения интерес. Няма как с противоконституционни средства да бъдат постигнати легитимни и общественополлезни резултати.

Вярваме, че единственият начин за излизане от кризисното положение в съдебната система и държавата е всеки да уважава и спазва българската Конституция и законодателство.

[Изтегли Становище](#)

17 Декември 2024